

FOGLALAT: Magyarország és Szervia (kinevezések és előléptetések; gazdasági egyesület; magyar játékszin; kivétele a magyar színházra tett országos ajánlatnak; szegedi és büki hírek; komolyabb mozgalmak Szerbiában; 's a t.) Amerika (torzkép a szelindekek ellen; 's a t.) Spanyolország (Morella az alkotmányosak hatalmában; 's a t.) Anglia (felszólítás az angol néphez a gabnatörvény ügyében; Courvoisier rendes vádállapotban; elegy; 's a t.) Franciaország (a nemzeti aláírás Napoleon hamvai áthozatására megszüntetve; elegy; 's a t.) Törökország (a törökök fenyegető törvénykönyve; Svédország. Hollandia. Olaszország. Gabonaár. Pénzkelet. Vasútrészvény. Dunavíz-ülles. —

Magyarország és Erdély.

Ó. cs. 's ap. kir. Fels. a' nagy-károlyi elemi iskola igazgatóját 's több megye táblabíráját Nagy Istvánt félszázadi díszretek szolgálata tekintetéből nagy polg. arany érdempénzzel méltóztatott kegy. megjutalmazni.

Ó. cs. 's ap. kir. fols. Min. a' Ferencz zimonyi vesztegházi igazgatónak a' moldvai természettudományi orvos társulat oklevele elfogadását megengedni méltóztatott.

Ó. cs. 's ap. kir. fols. legf. rendeleténél fogva III. kir. Vilmos porosz király elhunyt következtében f. hó 12-én gyászolt az udvar, mely 5 hétig fog tartani, és pedig az első 3 hétben mély, 's a' másik két hétben közép szabályzat szerint. Ugyanez okból Hardegg gr. lovassági tábornokhoz, mint a' cs. kir. főhaditanács elnökehez következő kéziratot intézett ő felsége: „Kedves Hardegg gr.! Elhunyt III. kir. Vilmos porosz király emlékezetét tiszteléseül, különös visszatekintéssel azon fejedelmek dícseljes szövetségére, kik az 1813, 1814, 1815-ik évi nagy világeseményeket alapították, elhatározom, hogy Fridrik Vilmos király 10 számú huszárezred e' nevet örök időkre viselje, 's hogy a' rendelt 5 heti gyászidő alatt az ezred zászlójára fátol függesztessék. Egyébiránt most uralkodó porosz király ő felsége iránt barátságomat azzal akarom tanúsítani, hogy ura atyja által birt ezen tulajdonosi állomást reá ruházom át. E' szerint Ön a' többi el fogja intézni. Schönbrunn, jun. 11-én 1840. Ferdinand.“

(Magyar játékszin.) Holnapután, június 19-én, pesti színpadunkon Bartha János és neje jutalmára először fog adadni bérszűnettel: „Egy fazekasnak pokolba vándorlása“ eredeti bohózat 3 felv.; írta Balog István, zenéjét több hangszerző munkáiból szerkeszté Heinisch József, magyar színházi karmester. —

A' m. Gazdasági-Egyesület f. június 4-én választottsági, 5-kén, 6-kán, és Skán pedig a' n. Casino nagy teremében egyesületi elnök Károlyi György gr. előülte alatt mindig nagy számú közönség jelenlétében közgyűlést tartott, mellynek alább következő eredményei egy felül a' folyton növekedő részvét sikerére mutatnak, más felül remélni engedik, hogy ezen testület nagy feladasi kellő pártoltatás mellett a' megoldatáshoz inmentul naponkint sebesebben fognak közeledhetni. Ugyan s: I. András György gr. és Szapáry József gr. egyesületi alelnök az országgyűlés alatt az Egyesület gazdasági osztályának örökítéséül legközelebb Pozsonyban gyűjtött alapítványokat jelentvén be, ezek szerint: Almásy József gömörmezei főispán ő excja 800 p. ftot, Almásy Mór gr. 200 p. ftot, Ambrózy Lajos b. 500 p. ftot, Erdőly Sándor gr. 200 p. ftot, gr. Festetics Rozina öz. gr. Eszterházy Jánosné 1000 p. ftot, Haulik György zágrábi püspök ő excja 400 p. ftot, Keglevich Gábor gr. k. kamarai elnök 's koronaőr ő excja 500 p. ftot, Szerenyes István kir. személynök ur 500 p. ftot, Vay Miklós b. 400 p. ftot valának kegyesek kötelezni. Egy uttal egyesületi elnök gr. jelenté, mikép az ő és Orczy György b. szives közbenjártára szinte több nagy tekintetű ország-zászlós 's hivatalnok tön igéretet hasonló alapítványok kötelezésére, mellyek következtében mind a' tisztelt grófoknak és bárónak szives és sikeres fáradozásikért, mind a' szinte fentebb tisztelt nagymélt. 's mélt. alapítóknak hazafüi kegyes ajánlatikért hálás köszönetét rendelé nyilatkoztatni ezen az egyesület. II. Köszönetét nyilatkoztatja ki egyesületi képviselő 's választottsági tag Török János urnak a' titoknokhoz beküldött alapítványokért, mellyek szerint Czacher Károly ur 20 p. ftot, Horváth Lajos ur 80 p. ftot, Huber Endre ur 30 p. ftot, Kancz József ur 40 p. ftot, Kohányi Mihály ur 40 p. ftot, koltai ifj. Vidos Lajos tb. ur 100 p. ftot, Pick Áron rohezei izraelita kereskedő 50 p. ftot, Ruttkay Miklós ur 50 p. ftot, Schneider György ur 40 p. ftot, Spitzer Jakab ur 50 p. ftot, Stankovics József ur 20 p. ftot, szakácsi Csorba Rudolf ur 40 p. ftot, valának szivesek hasonló czélra kötelezni. III. Az egyesület ez idei munkálkodási alatt köv. alapítványok keletkeztek, mellyek szerint: Asbóth János tb. 's urod. praefectus ur 200 p. ftot, Batthyány Kázmér gr. 1000 p. ftot, Batthyány Lajos gr. 500 p. ftot, Eötvös János kir. őrnagy ur 200 p. ftot, Festetics Dienes gr. 300 p. ftot, Györy László gr. 400 p. ftot, Hunyady Ferencz gr. 1000 p. ftot, Kárász István csongrádmezei főjegyző ur 200 p. ftot, Kardos Mihály ur 40 p. ftot, Marczibányi Lajos tb. ur előbbi alapítványa öregbítéséül ismét 100 p. ftot, Nákó Sándor gr. 500 p. ftot, Odescalchi Ágoston hg. 500 p. ftot, Orczy Lajos b. 500 p. ftot, Szapáry József gr. előbbi alapítványa öregbítéséül 200 p. ftot, Széchenyi István gr. 1500 p. ftot, Teleki Domokos gr. 200 p. ftot, Ürményi Ferencz ő excja 600 p. ftot, Ürményi József cs. kamaras 400 p. ftot, Ürményi László ur cs. kamar. 400 p. ftot, Vöröss (monostori) István kir. ügyész ur 200 p. ftot, Zichy József gr. 500 p. ftot, Zichy Ödön gr. 500 p. ftot, sziveskedtek ajánlani, mellyekért a' tisztelt alapítóknak és szives közbenjártukért Czindery László és Szapáry József gr. egyesületi alelnök uraknak hasonlóan köszönetét nyilváníttja az Egyesület. IV. A' választottság ajánlatára szabálytalan, miszerint azon hazafüi, kik az egyesület pénzalapja' öregbítéséül 200 p. ftot 1000 ftig járulnak segélyekkel, mint ör. tagok egy szavazattal, 1000 p. ftot határozatlan összegig kettővel bírandnak. Kisebb összegek alapítói csak együtt 's egyikök által képviselve részesülhetnek szavazási jogban, ha t. i. alapítványaik öszvesen 200 p. ftot

rugnak. Részes (rendes) és tiszteleti tagok egyegy szavazattal ruháztattak fel. V. András György gr., mint a' pályairatok bírálatára megbízott küldöttség elnöke előreboesatván, mikép boldogult id. Appel Károly helyébe bíráló taggá Klauzál Imre r. tag választott, a' tavalyi kérdés azon örvendetes eredményéről tön jelentést, melly szerint arra 16, 's ezek közt több igen jeles pályairat érkezett, minélfogvást a' bíráló küldöttségnek illy váratlan számú 's terjedelmű kéziratok vizsgálatául a' jelen közgyűlésre kitézött határidő elég nem levén, az ítéletet még most nem mondhatja ki. Ennek következtében a' jutalom odaitéltetése 's kiadása f. e. novemberre halasztaték. VI. Az illető bizottság javaslatához képest folyó 's jövő évre köv. pályafeladat tűzetett ki: „Készítsék gazdasági kézikönyv, kérdések és feleletekben falusi iskolák számára, melly következő tárgyakról értekeznek: 1.) földészet (agronómia) és földművelés (agricultura); 2.) Állattenyésztés; 3.) Kertészet; 4.) Selyem-és eperjfa tenyésztés; 5.) Háztartás-vagy benső gazdaságról.“ E' pályafeladás megfűjtőjének jutalmul 100 arany határozatván, azt r. tag Klauzál Imre ur 30 arannyal vala szives öregbíteni, melly hazafüi ajánlatát r. tag urnak az egyesület köszönettel fogadta, 's az így 130 aranyra növekedett jutalom mellé köv. feltételek alapították meg: a) A' pályairat, szerkezetére és stílusára nézve egyszerű, könnyen érthető, és népszerű legyen. b) Az egész munka legfőlebb 11¹/₂ garmondféle betűkkel nyomtatott ivnyire terjedjen. c) Egyes szakaszokért is pályázhatni, melly esetben ha illy részletes pályairatok az egésznél tökéleteseknek ítéltetnének, az 1.) szakasz koszos írója 40 aranya, a' 2.) szakaszé 30 ezat, a' többi három egyenként 20 aranyat nyerend a' fenkitűzött öszses pályadíjból; világosan kikötöttvén: hogy ez esetben az 1.) szakasz legfőlebb 3 nyomtatott ivnyire, a' 2.) 2¹/₂-re a' többi egyenként legfőlebb két-két ivnyire terjedhet. d) A' pályamunkák beküldetésének hatánapja 1841-ki jun. 31-ik napja, mellyek az egyesület titoknoki hivatalában (most Zöldfa-utca 373 sz. a.) fogadtnak el, a' hatánapon tul azonban többé semmi szin alatt se. e) Hogy a' pályázóknak minél tágabb versenykörök nyíljenek, ez uttal idegen nyelven írott pályamunkák is elfogadtnak, azonban olly hozzá tétellel, miszerint ha nem magyar kézirat találna elnyereni a' díjat, az szerzőjének előbb vissza fog adadni, ki azt köteles leshen saját alá hibátlanul, és saját költségein magyarra fordíttatni. f) Csak általános (és nem viszonyos) értékű pályairat nyerheti el a' díjat, 's ha ollyan egy sem érkezendik, a' jutalom 's pályafeladás ujonan ki fog tűzetni. g) A' pályairatok névtelenül, idegen kézzel tisztázva, lapozva, bekötte 's jelmondatot ellátva küldessenek egy, ugyanazon jelmondatot viselő 's pecsét alatt a' szerző nevét rejtő levélke kíséretében. Olly kézirat, mellynek szerzője nevét akármiképen elárulná, jutalomban nem részesülhetend. h) A' jutalom odaitéltetése 's átadásául csak később fog hatánap tűzetni 's közhírré tetetni, miután ez az érkezendő pályamunkák számától 's tömegétől függend. Bírálókká: Csapó Dániel egyesületi alelnök, Bezzeredy István, és Klauzál Imre r. tag uu választattak. VII. A' „Gazdasági-Tudósítások“ érdekének 's becsének neveltetéséül legzelesterübbnek takutaván azokban egyes gazdaságok leírását minél gyakrabban közleni, miután a' földbirtokosok 's urodalmi tisztetekhez intézett e' tárgyú felszólítás foganatlan maradt, a' földesurak ebbeli a' laptalan féltékenységének megszüntetéséül az egyesület r. t. Klauzál Imre ur indítványára küldöttség által a' gyűlések folytában főhg Nádor ő. cs. kir. fenségéhez folyamodott esedezoleg, hogy alsüti (minden tekintetben példányul szolgálható) gazdaságának egy kiküldendő bizottság általi megtekintését 's jelentésének a' „Gazdasági Tudósításokban“ közre tételét megengedni kegyeskedjék. Ennek következtében öröm- 's háláérzettel értesült az egyesület, mikép ő. cs. kir. fensége az esedező küldöttséget leereszkedő kegyelemmel fogadván, kérelmének hasonló kegyességgel engedni, 's a' szemlélt küldöttség kirándulása napjáról tudakozólag annak elfogadását iránt kegyes engedélyezését ajánlani méltóztatott. A' szemlélt küldöttség tagjaiva: Asbóth János, Bartosság József, Bujanovics Eduard, Klauzál Imre, Török János, és Ürményi József uu választattak, kiknek szives jelentésükig is ő. cs. kir. fenségének kegyességeért hálás mély köszönetét nyilváníttja az egyesület. (Folytatása a' jövő számban.)

Kacsokovics Lajos egyesületi titoknok. A' magyar színházra ajánlott 450,000 forintnak az 1832, 6 eszt. porták szerinti felosztása. Pozsonyi kerület: Pozsony vgye 209 porta után 14,293 fr. 25 kr., Pozsony vsa 40 p. u. 2,858 fr. 41 kr., Nagy-Szombat vsa 14 p. u. 1000 fr. 32 kr., Sz.-György vsa 3¹/₄ p. u. 250 fr. 8 kr., Bazin vsa 6 p. u. 428 fr. 48 kr., Modor vsa 6 p. u. 428 fr. 48 kr.; Nyitra vgye 224 p. u. 16,008 fr. 38 kr., Szakolca vsa 5 p. u. 357 fr. 20 kr.; Trencsény vgye 130 p. u. 9,290 fr. 43 kr., Trencsény vsa 2¹/₄ p. u. 178 fr. 40 kr.; Mosony vgye 120 p. u. 8,576 fr. 3 kr.; Győr vgye 52 p. u. 3,716 fr. 17 kr., Győr vsa 18 p. u. 1,286 fr. 24 kr.; Komárom vgye 92 p. u. 6,574 fr. 58 kr., Komárom vsa 8 p. u. 571 fr. 44 kr.; öszsesen 921 p. u. 65,821 fr. 15 kr. Besztercei kerület: Árva vgye 54 p. u. 3,859 fr. 13 kr.; Liptó vgye 34 p. u. 2,429 fr. 53 kr.; Turóc vgye 24 p. u. 1,715 fr. 12 kr.; Bars vgye 88 p. u. 6,289 fr. 6 kr., Körmezbánya vsa 8 p. u. 571 fr. 44 kr.; Ujbánya vsa 2 p. u. 142 fr. 56 kr.; Zólyom vgye 52 p. u. 3,716 fr. 17 kr., Besztercebánya vsa 8 p. u. 571 fr. 44 kr., Breznóbánya vsa 5¹/₄ p. u. 393 fr. 4 kr., Libetbánya vsa 2 p. u. 142 fr. 56 kr., Zólyom vsa 2¹/₄ p. u. 178 fr. 40 kr., Korpona vsa 3 p. u. 214 fr. 24 kr.; Nagy-Hont vgye 72 p. u. 5,145 fr. 38 kr., Selmeczbánya vsa 11 p. u. 786 fr. 8 kr., Belabá-

nva város 1 $\frac{1}{2}$ p. u. 125 fr. 4 kr., Bakabánya vsa 2 p. u. 142 fr. 56 kr.; összesen 369 $\frac{1}{2}$ p. u. 26.424 fr. 58 kr. Sopronyi kerület: Soprony vgye 194 p. u. 13.864 fr. 37 kr., Soprony vsa 24 p. u. 1715 fr. 12 kr., Kis-Martony vsa 5 p. u. 357 fr. 20 kr., Ruszt vsa 2 p. u. 142 fr. 56 kr.; Vas vgye 212 p. u. 15.151 fr. 2 kr., Kőszeg városa 6 $\frac{1}{2}$ p. u. 464 fr. 32 kr.; Zala vgye 170 p. u. 12.149 fr. 25 kr.; Veszprém vgye 98 p. u. 7003 fr. 46 kr.; összesen 711 $\frac{1}{4}$ p. u. 50.848 fr. 52 kr. Budai kerület: Pest vgye 241 $\frac{1}{2}$ p. u. 17.482 fr. 39 kr., Buda vsa 38 p. u. 2715 fr. 45 kr., Pest vsa 80 p. u. 5717 fr. 22 kr., Nógrád vgye 100 p. u. 7146 fr. 43 kr.; Heves vgye, Eger várossal 148 p. u. 10.577 fr. 8 kr.; Jász és két Kün kerület 125 p. u. 8933 fr. 23 kr.; Esztergom vgye 56 p. u. 4002 fr. 9 kr., Esztergom vsa 8 p. u. 571 fr. 44 kr.; Fejér vgye 92 p. u. 6.574 fr. 58 kr., Fejérvár vsa 19 $\frac{1}{2}$ p. u. 1375 fr. 41 kr.; Csongrád vgye 61 p. u. 4359 fr. 29 kr., Szeged vsa 46 p. u. 3287 fr. 29 kr.; Csanád vgye 39 p. u. 2787 fr. 13 kr.; Arad vgye 100 p. u. 7146 fr. 43 kr., Arad vsa 10 p. u. 714 fr. 40 kr.; Békés vármegye 84 p. u. 6003 fr. 14 kr.; összesen 1250 $\frac{1}{2}$ p. u. 89.396 fr. 28 kr. Kassai kerület: Abauj vgye 65 p. u. 4645 fr. 21 kr., Kassa vsa 18 p. u. 1286 fr. 24 kr.; Zemplény vgye 104 p. u. 7432 fr. 35 kr., Sáros vgye 74 p. u. 5288 fr. 31 kr., Eperjes vsa 8 p. u. 571 fr. 44 kr., Bártfa vsa 5 p. u. 357 fr. 20 kr.; Széchenyi vgye 2 p. u. 142 fr. 56 kr., Szepes vgye 68 $\frac{1}{2}$ p. u. 4895 fr. 30 kr., Lőcse vsa 7 p. u. 500 fr. 16 kr., Késmárk vsa 5 p. u. 357 fr. 20 kr.; Gömör és Kis-Hont egyes. vgyék 92 p. u. 6574 fr. 58 kr.; Torna vgye 12 p. u. 857 fr. 36 kr.; Borsod vgye 84 p. u. 6003 fr. 14 kr., Ung vgye 35 p. u. 2501 fr. 21 kr., XVI. szepesi város kerülete Lublóval, Podolinnal és Gnezdával 26 p. u. 1858 fr. 8 kr.; összesen 605 $\frac{1}{2}$ p. u. 43.273 fr. 21 kr. Debreczeni kerület: Mármaros vgye 60 p. u. 4288 fr. 1 kr.; Szathmár vgye 79 p. u. 5645 fr. 51 kr., Szathmár-Németi vsa 12 $\frac{1}{2}$ p. u. 893 fr. 20 kr., Nagybánya vsa 4 $\frac{1}{2}$ p. u. 303 fr. 44 kr., Felsőbánya vsa 9 p. u. 643 fr. 12 kr.; Szabolcs vgye Polgár mivrossal 70 p. u. 5002 fr. 42 kr., Hajdúvárosok kerülete 31 $\frac{1}{2}$ p. u. 2251 fr. 12 kr.; Bihar vgye 214 p. u. 15.593 fr. 58 kr., Debreczen vsa 41 p. u. 2930 fr. 9 kr.; Ugocea vgye 12 p. u. 857 fr. 36 kr.; Bereg vgye 32 p. u. 2286 fr. 57 kr.; összesen 566 $\frac{1}{2}$ p. u. 40.396 fr. 48 kr. Pécsi kerület: Somogy vgye 123 p. u. 8790 fr. 27 kr.; Baranya vgye 160 p. u. 11.434 fr. 41 kr., Pécs vsa 12 p. u. 857 fr. 36 kr.; Tolna vgye 128 p. u. 9147 fr. 47 kr.; Bács vgye, a tiszáninneni koronai kerülettel 290 p. u. 20.725 fr. 28 kr., Szabadka vsa 16 p. u. 3287 fr. 29 kr., Zombor vsa 30 p. u. 2141 fr. Ujvidék városa 22 p. u. 1572 fr. 16 kr.; összesen 811 p. u. 57.959 fr. 51 kr. Szerémi kerület: Verőcze vgye 80 p. u. 5717 fr. 22 kr., Eszék vsa 11 p. u. 786 fr. 8 kr.; Pozsega vgye 55 p. u. 3930 fr. 41 kr.; Pozsega vsa 2 p. u. 142 fr. 26 kr.; Szerém vgye 81 p. u. 5788 fr. 50 kr.; összesen 229 p. u. 16.365 fr. 58 kr. Temesi kerület: Temes vgye 254 p. u. 18.152 fr. 39 kr., Temesvár vsa 24 p. u. 1715 fr. 12 kr.; Torontál vgye 254 p. u. 18.152 fr. 39 kr.; Krassó vgye 112 p. u. 8004 fr. 19 kr.; összesen 644 p. u. 46.024 fr. 51 kr. Az Erdélytől visszakapcsolt részek: Zaránd vgye része 15 $\frac{1}{2}$ p. u. 550 fr. 45 kr.; Kraszna vgye 16 p. u. 568 fr. 31 kr.; Közép-Szolnok vgye 42 p. u. 1492 fr. 23 kr.; Kóvár-vidéke 25 p. u. 888 fr. 19 kr.; összesen 98 $\frac{1}{2}$ p. u. 3500 fr. Fiume vsa 4 p. u. 285 fr. 52 kr. Horvátország 135 $\frac{1}{2}$ p. u. 9701 fr. 40 kr. Összesek egybefoglalása: Pozsonyi kerület: 921 p. u. 65821 fr. 15 kr., beszerzei 369 $\frac{1}{2}$ p. u. 26.424 fr. 58 kr., sopronyi 711 $\frac{1}{2}$ p. u. 50.848 fr. 52 kr., budai 1250 $\frac{1}{2}$ p. u. 89.396 fr. 28 kr., kassai 605 $\frac{1}{2}$ p. u. 43.273 fr. 21 kr., debreczeni 566 $\frac{1}{2}$ p. u. 40.396 fr. 48 kr., pécsi 811 p. u. 57.959 fr. 51 kr., szerémi 229 p. u. 16.365 fr. 58 kr., temesi 644 p. u. 46.024 fr. 51 kr., az Erdélytől visszacapatolt részek 98 $\frac{1}{2}$ p. u. 3.500 fr., Fiume vsa 4 p. u. 285 fr. 52 kr., összesen a magyarorsz. kerületek 6210 $\frac{1}{2}$ p. u. 440.298 fr. 20 kr. Horvátország 135 $\frac{1}{2}$ p. u. 9701 fr. 40 kr.; mindössze 6346 $\frac{1}{2}$ p. u. hozzáadván a lapunkban kihagyott apró töredékeket: 450.000. fr.

Szeged jun. 5-én. Mult hó 10. 17. s 24-én tartattak három rendbeli casinoinkban az évenkénti igazgató választmány-újítások. Nevezetes, hogy mind a háromban nagygyűlésileg szavazat-többséggel az elnökség, épen azon lelkes férfiakra (a belvárosiban Fadgyas Pál bíróra, a felső külvárosi társalkodási egyesület czimben Reh János h. ügyvédre, az alsó külvárosi gazdasági-egyesület czimben pedig Aigner Ferdinand városi főügyészre) került, kik amaz intézetek alapítása és szerkesztése körül legcselekvőbb részt vettek. A belvárosinak (1829. óta áll fen) ez évi választmányi névsora a külön rendű s felekezeztiek tekintetéből is nevezetes: elnök mint feljebb, másod elnök Krebsz Mihály kereskedő, pénztárnok Ebner Antal polgár, jegyző Vankó János h. ügyvéd, ügyész Schmidt János h. ügyvéd, választmányi tagok (12): Aigner Imre városi t. főjegyző, Basch József izraelita kereskedő, Bene Lajos t. Csongrád megye t. alügyésze, Diczen József polgár, Egressi Péter vál. polgár, Lengyel Pál tanácsbeli, Leflter Mihály h. ügyvéd, Miskolczy István városi aljegyző, Schaeffer Adám kereskedő, Schmidt József vál. polgár, Sperlák Endre orvos tr. Zombory Mihály kir. sómázsamester. Kitűzött irányja e belvárosi casinonak: a kellemes és hasznos olvasás mellett a nemes társalkodás, még pedig az egyesület körén kívül a közmultságokra is, főleg pedig a nemzeti színészetre kihatólag. A felsővárosinak (keletkezett 1837.) polgárrendu tagjai többsége érdekéből is, legszebb feladata (!) egy a művészek, mesteremberek s kereskedők előkészítésére szolgáló ipariskola-felállítás, millyenek hiánya honunk nagyobb városiban a kor szükségéből származott műszorgalmi vállalatokra nézve oly igen érezhető. Pedig illy iskolák, iparügynek viszonyához alkalmaszottan, előre bármilyen egyszerűen intézhetnének is el, ha főleg azokban a népszerű tanítás és gyakorlati előadás, egy kis rajz-, minta-, termény- és áru-gyűjtemény által még érdekesebbé tennék, annyit bizonyosan használnak, hogy ipar-tízó ifjainkkal megértetnék azt: miképen a műszorgalmat s kereskedést áldás és siker csak úgy követendi, ha tudományos előkészület s műveltség járul azokhoz, hogy ez érdemben a biztos alapon nyugvó hasznos újításokba, felföldözésekbe s vállalatokba avatott külföldiekkel a versenyt kiállhassuk, azon tudományokban mindinkább tökélyesítésre szükség tő r e k e d n ü n k ; Az alsóvárosi gazdasági-egyesület (alakult 1839.) legközelebb elhatározá a helybeli lötenyésztés javítására s nemesítésére egy külön ménes felállítását, ugy szinte az állattenyésztésre alkalmas külföldi, vagy ritkább nem növényeknek határunkban meghonosítását, mely üdvös célra, hogy városi tanácsunk s választott községünk, mint az egyesület pártfogója, a kívánatos teket terjedelmes pusztákból ingyen-használatra átengedendik, bizony remélhető s ohajtható. Szerencsétlen bajai polgártársink némi vizsgálatására, a felsővárosi casinoban má hó 28-án tartott táncvigalom, szépen jövedelmezte; hasonló ns ezébul a belvárosi casino is városunk nagyobb terében egy sors-huzással érdekesítendő táncmultságot adand. Hangszat-pártoló egyesületünk által 1838ban felállított iskolában 20. fiu, s 5. leány nyer oktatást. A mult ősz óta itt létező német színész tarsaság a rochus-külvárosi het pasirta kertben meglepő csinosággal létesíté a szintert (arenát); de a közönség türelmét, mellyel minden szebb izlést tipró, aljas és untató bohózzati előadás hoz viseltetik, sajnáljuk is, csudáljuk is. A városi tanács közbéjárultával napi renden van ugyan egy aláírásív előállítandó alkalmas magyar színészeknek egy évrei biztosításukra: de közönségünk lelkesjei csak némán sohajtoznak az 1837-dik évre vissza, midőn t. i. a belvárosi casino felügyelete alatt korunkban a nemzeti színészetügynek, hat hónapi állandó fentartás sikerültével, olly kies jövedője mutatkozték. Sétátérünk a város közepén, agg várunk déli alján, a közönség kényelmének teljesen megfelelőleg, mindinkább élénkül. Városunk kiközvetítésére a n a n k a k , szükséges anyagok, sem helyben, sem közel nem lé-

tezővén, tömérdek költség s áldozat mellett folyamatban vannak, s rövid idő múlva a vidéki s külföldi kereskedőknek sáros utcáink járhatatlansága miatti panaszai elenyészendnek. Sina, és Dercsenyibárók által városunkban a legterjedelmeseb tözsérügvnek szánt tervek, előkészületek s építkezések már is ezer meg ezer munkás lakosunknak nyújtanak keresetmódot, élelmet és jólétet. S mindenek fölött a központosított erővel ható egyesületi szellem, mellynek honunkban már olly szépek, jók, hasznosak s nemesek eredményei, kivíja városunknak az állást, mellyre ipar-tízó népessége. Pest után legméltánylandóbb kereskedési helyzete, s már a nemzet közvárosokozása tekintetéből is (l. a f. e. maj. 9-ki országgyűlési feliratot a váltótörvénykönyv tárgyában) olly méltó igényei vannak. (Molnár Pál.)

Bük. jun. 9-én. Vidékünk is, mint honunk egyéb részeit, ha az april 10-ki meglehető esőt, s a majusban néhányszor permetezett harmatot kivesszük, egész tavasz folytában szárazság s vészhozdozó vad szelek dühöngési aszalak, s már a jövő aratás felől csak igen szűk reményt táplálunk: midőn jun. 3-án délutáni 2 fél óra tájban a községi hegyeken tornyosulni kezdő s méhökben esapást rejtő iszonyú felhők nagy szélvesszel meghorhanának s nagy záporral szomjas földünket nem annyira itaták, mint összehozott s nagy mennyiségű kimosák veteményinket, vegyülve levén majd diónyi nagyságu jégzemekkel, mellyek határunkban ugyan csekély kárt okoztak, de a szomszéd helységeiben, különösen Tömördön, s főképp Csepreg épen azon részén dultak legkárosabban, hol a szárazság daczára is igen szépen viritó őszi vetések hullámozottak, s ezeket némelly, igen bő szüretet ígérő szőlőhegyrészeinkkel együtt egészen tönkre zuzá az átvonuló majd fél óraig tartott pusztító rivancs, s így igen számot megfosztott táplálékjoktul. Egy szegény bük ember kéregetni küldé el szomszéd falukra 2 fiacskait, kiket utban érvén a jégvihar, agyonveré, s másnap összebúttan halva találtatának. Pünköst napján a már régtől divatozó szokásból eddigi mód szerint az idén is megtartott a löverseny a pünkösti királyság elnyerésért: délutáni 4 óra tájban barna hangások zenéje kíséretében mintegy 28 lovag szálla ki Csepreg észak-keleti részén elnyuló gyepségre, s közülök 12 versenyző kiválván, mind a három izbeli futásban Slezák Ferencz 5 éves sárga lova lön nyertes, pedig kütünö különbséggel, rajta ülven mintegy 14 éves fia; s így ez lön a pünkösti ünnep ez évi hőse, s a virágkorona birtokosa. Minthogy az idő igen kedvező vala, a hullámozó népsokaságon kívül igen számos főbb rangu s tekintetu uri vendég díszesíté a hely színt s köztük daruvári Jankovics Izidor cs. aranykulcsos mint Csepregnek s versenyző alattvalóinak jötevő földesurok, ki az új királyt 1 arannyal volt kegyes megajándékozni. Ezt követé az említett kamrás ur 4 paripáin uri lovasok által történt egy izbeli futás, mellyben Jankovics Gyula urfi lön nyertes.

(Komolyabb mozgalmak Szerbiában.) Zimonyi magányos hírek szerint az ügyek új folyamán ellen naponként komolyabban nyilatkozik a népvélemény, melly különösen a tanácsosok kinevezetésiben nem vél megnyugodhatni. Mihály hg kormányra lépte óta a tartomány több részeiben eleinte titkos, több nyilvános gyűlésekre sereglett a nép, s mindenütt hatalmas szózat emelkedék a tanácsosok és fejedelem ezek általi korlátozása ellen, valamint azon kívánatot is minden oldalról hangosan fejezték ki, miszerint a fejedelem Kragujevacba költözzék, és a nyilvános kincstár elbitoltatását szüntesse meg. Beszélk, hogy csupán Vuicsics és Petrovievic tanácsosok ellenzik a fejedelmi székhely-változtatást, s hogy azon 13 millió piasterből, mit Milos hg kilépte után hagyott, már csak 5 van az országos pénztárban, nyolczat pedig úgy pazérlott el az idejgi kormány, hogy számot sem bír adni róla. A kormány Protics belministert és Golub főlebbviteli törvényészki elnököt kiküldé ugyan a vihar lecsillapítására; de igen kevés sikerrel, mert néhány nap múlva, egészen váratlanul, több ezer fegyveres szerb, nagyobbbrészt előbbkelő osztálybeli jelent meg Belgrádelőtt, hathatósan sürgetvén a nép kívánatai teljesítését. Mihály hg kilovaglott az elégetlenek elibe, de nem bírhatá őket elszállításra, s több oldalról e szökat hallá: „Ha Mihály hgnek tanácsadóra van szüksége, ki lehet alkalmas erre, mint édes atyja; ez együtt küzde velünk szabadságunkért, jól kormányza bennünket, és mi boldogan élünk alatta, miért nem állhat tehát most fejedelmünk és egyersmind fia mellett? Mindenki feszült figyelemmel várja ez ügy kifejlését, és a belgrádi lakosság naponként zendülés-kitöréstül tart.”

A m e r i k a .

(Torzkép a szelindek ellen.) Ujyorkban kevéssel ezelőt egy derék s az amerikai táborot ábrázoló torzkép jelent meg, hola tiszték kártyáznak, isznak és isznak ökökkel mulatoznak, míg egy ezred egyenruhás szelindek sorba állítva zászló alá esküszik, kiket Poinsett hadminister hazafiai beszéddel ad által ifju bajtársinak. A köztársaság csillagos zászlóján sas helyett szelindek van, melly paizsán megroncsolt indus koponyát visel, és a szelid állatok nyájasan esóválják farkaikat a hadminister beszéde alatt. Hasonló torzképek jelentek meg Philadelphában, Baltimoreban és Washingtonban; de a közelgő elnök választás miatt, mellytől minden el van foglalva s miért mindkét párt gunyiratokkal árasztja el egymást, nem fordíthatnak rájuk illő figyelmet. — Két amerikai hadihajó vitorlázand a khinai-indus tengerre. — Texasban több nagy állatesontot találtak, melly állatfaj a mamuthnál is nagyobb volt.

S p a n y o l o r s z á g .

(Morella az alkotmányosok hatalmában.) Bayonne, jun. 3-án: „Morella minden erősítvényestül majus 29-én az alkotmányosok hatalmába jutott. Az egész ország hadi foglyul hódult meg. — Balmaseda Guadaxara tartományban dulong most rabló csapatjával. — Maj. 2-ikén este Vinarozba érkezék Cabrera, egyik luga pedig, la Hermana del tigre (tigrisestvér) mikép a nép nevezni szereti. Parellbe szökött. — Morella esete és Cabrera tündezése egészen lesújták már a carlosiak bátorságát, csak Boquina s még néhány apróbb főnök nem akarja letenni a zendülés zászlóját, mivel

minden ocsmányságot büntetlenkövetel el a vallás's jogszerű trón örögy-
lött óltalmazása mellett. —

Anglia.

(Fölszólítás az angol néphez a gabnatörvény ügyében.) A gabna-
törvény elleni társulat köv. felszólítást intézte a néphez: „Honfitársink!
Kérésteket adó nélküli kenyérért ismét megtagadák azok, kik magokat
képviselőeknek nevezgetik. Az igazság szava még nem hangzik elég
erősen. Másfél millió kérelmező aláírása még nem eléggé számos. A kö-
zép és dolgozó osztályok egyesülése még nem eléggé szoros. Szükség,
hogy a kiáltás áthatóbb, s a fogantatás erősb legyen, mert a törvényhozó
több-é özön érdeke csak úgy fog a nemzet szükségének és változhatlan
igazság kívánatának illón megfelelni. Az alsóházi végzés csak ideigleni
halasztás, de koránsem maradandó határozat. A teremtő rendelé, midőn
a földet termékenységgel áldá meg, hogy arca veritékével keresse ke-
nyerét az ember. A gabna-egyedárusság gátlani törekszik e rendeltést,
mert tiltja a szorgalmas iparúzónek az érdemlett táplálékot elfogadni, mi-
helyt külföld termé azt, s megsérti jogát, mely szerint kezei munkája után
kellene élhetnie, megsérti egyszersmind az isten s természet törvényit,
s nincs semmi nemü emberi hatalomnak valódi ereje vagy erkölcsi joga
ily sérelmeket továbbra is meghagyni. A kenyérvám itélete ki van mond-
va; e gyalázatos zsarlásnak meg kell semmisülni a nép közös átkai alatt.
A parlament legnagyobb hatalma is legfőbb csak halálos vonaglását
hosszszíthatja, mert valamint a rabszolgakereskedés, úgy a kenyérvám
sem élheti túl az igazságos utálat általános érzelmét. Valamint azok ellen,
kik embertársaik eladatásából gazdagultanak meg, úgy azon nyomorultak
ellen is, kik rokonik éhhalásán hiznak, szükségkép győzni fog a fölvilá-
gosult állandóság erkölcsi hatalma. Az alsóház csak hohér-kegyelmet nyuj-
ta ez undok egyedárusságnak. Ámde mennyi rosz fog rövid idő alatt is be-
lőle származni! Az alsóház gátot vetett azon népszáztály segélyforrasi el-
len, mely gyorsan halad előre kitűzött pályáján. A nép szaporodik, s
éhen fog meghalni, mert csak annyi ember maradhat életben a szegényebb
osztályokból, mennyit az egyedárusság magokra nézve épen hasznosnak
találnak. Ezenkül még a rosz táplálék is iszonyuan pusztít a nép sorai-
ban. Ez azonban sokáig így már többé nem tarthat, és mi a törvényhozó-
ságtul, mely kérelmünket megveté, hozzátok fordulunk, a törvényhozó-
ságrához, a nagy birodalom ellenállhatlan népéhez. Egyesületünk a
kenyérvám megszüntetése előtt nem fog eloszlani, s minden békés, tör-
vényes és böcsületes eszközt használunk, míg végre majd csakugyan
igazságot nyerünk.” —

(Courvoisier rendes vádállapotlan. Elegy.) London, jun. 2kán. A
maj. 29ki törvényszéki ülésben Courvoisier vádállapotba helyezék és New-
gatebe vitették, miután még ügyvéde által jelenté, hogy ártatlansága erő-
sítésén kívül nincs egyéb mondandója. — A kormány 15 hadihajó-építésre
adott legközelebb parancsot, mi különféle okoskodásokra szolgál alkal-
mul. — Cuedale helység mellett mintegy 65 fontnyi ezüstöt találtak földbe
ásatva, mely részint pénzbul részint díszszerekből állott, és a rajzok sze-
rint ezer évnél tovább volt föld alatt. — A rabszolgaságot megszüntetni
akaró társaság tegnap tartá köz ülést Albert herczeg elnökleto
alatt. A fiatal hg ez alkalommal mondott lelkes beszédjét legnagyobb tet-
széssel fogadta nagyszámu gyülekezet. — A királyné érdekes állapotja
következtiben, így fejezi ki magát az Argus, 3 kitűnő szülész-mester
parancsot kapott a felségét ezennel rendesen meglátogatni. Már dajka-
jegyzéket is nyújtottak be a királynénak; — e szerencsés esemény követ-
keztiben már most szabadságot kapand Albert hg Anglia beutazására. —

Franciaország.

(A nemzeti aláírás Napoleon hamvai áthozatására megszüntetve.
Elegy.) A majus 30ki páirkamrai ülésben Remusat nyíltan kimondá az il-
lető törvényjavaslat vitatásakor, miszerint a kormány azon esete, ha a
követkamrában megajánlott egy millió elég nem lenne a császár hamvai el-
takarítására, bizonyosan pótlék itelt fog követelni. E nyilatkozata kö-
vetkeztiben az aláírást gyűjteni kezdett lapok azonnal megszüntették a
pénz-elfogadást, főleg miután Odilon-Barrot nyílt levélben értesíté a nem-
zetet, hogy a követkamra csupán azért rová le az egy milliót, mivel a lo-
vagszobor-felállítást nem vélte a császár nagyszerű emlékihez illőnek,
mellyet teljességgel nem szabhatni más közonséges koronás fők kaptájára,
kiknek többnyire azért állítatik régi szokásbul lovagszobor, mert szület-
tek, éltek és meghaltak. Nyilvánítá egyszersmind Odilon-Barrot, hogy
a kormány legnagyobb megnyugvással temetheti el illő pompával Na-
poleon porló maradványit, mert a követkamra bizonyosan mindenteto-
va nélkül megajánlandja annak idején a szükséges költségpótlékot. Je-
len ügy e folyamából világosan kününk, mikép a francziákat hamar fölhe-
vítü ugyan a dicsőség korszakának emléke, de színtolly hamar ismét le is
hűti a vele kapcsolatban levő kiállhatlan szellemi zsarnokság meggondolá-
sa, mely a császári kormány alatt legmagasb fokra emelkedett. — Dela-
croix ügyvéd Napoleon egy eddig birtokában volt ócska kalapját az or-
szágnak ajándékozta. — Robert tabornok eladá házat 20ezer frankon, s 15
ezret Napoleon temetésére ajánlott. — A gyilkos Elcisabid a bordeauxi esk-
kútszék elibe fog állítani. — A National igen nevelésének találja, hogy
Orleans hg Algirban nagy birodalom-alapításról beszélt a népek, s most
néhány napi sétalovaglás után ismét visszatért az egész hadsereggel a
harczteréről. —

Törökország.

(A törökök fenytő törvénykönyve.) A Konstantinápolyban nem
rég megjelent új török fenytő-törvénykönyv így van, mint követ-
kezik: „Előszó. Miután az 1838ki nov. 3kán kelt gühane-i hattisherif ér-
telmiben a birodalom minden alattalójának különöség nélkül joga van
élete, tulajdona, jó hira s neve iránt teljes biztosságot élvezni, miután
abban az egyenlő igazság-kiszolgáltatási igény megállapított, követke-

zik, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Ezentula pol-
gárok, kik jogukat teljesen ismerik, azokat nem hagyják megsértetni, és
ha valaki arra vetemednék, segítséget kérhetnek ellene. Azok, kik tör-
vény ellen eselekesznek, rangkülönbség nélkül a meghatározott büntetéssel
fenytettek. Ez czélja e jelen büntető törvénykönyvnek, mely a fensége
parancsából kidolgoztatott. — Első szakasz 1ső czikk. A ki jogszerű föl-
ségét megsérti, vagy az ország ellen pártot üt, vagy valami ember életére
tör, üldözöbe vétetik, és mintán a pör nyilvánosan, lélekisméretesen és
részrehajlatlanul bevégeztetett, ha bünösnek találatik, halállal büntetetik.
Mivel pedig a szultán megesküdött, hogy önkényesen és törvényes eljárás
nélkül sem titkon, sem nyilvánosan senkit életétől meg nem foszt, minden
vezér, ki alattvalója legkisebbikének életét erőszakosan elvonná, a tör-
vény szigorúsága szerint büntetetik. 2. czikk. A bünöst rangja nem véd-
heti e rendelt ellen. 3. czikk. Ha Konstantinápolyban gyilkossá követ-
tetik el, a bünöst a seik-ol-izlam (igazhítek feje) itéli el, ki miután min-
den lehető adatot összeszedett, mintán sok, feddhetlenségrül isméretes ta-
nut kihallgatott, mondandja ki az itéletet, de a mit nem hajthatni előbb vég-
re, míg szultáni parancs meg nem erősíti. 4. czikk. Ha a gyilkosság a tar-
tományokban követetik el, a pört a tanácssteremben kezdik és végzik; az
itéletet és jegyzőkönyvet Konstantinápolyba a seik-ol-izlamhoz küldik,
ki az adatokat megvizsgálja, az itéletet megerősíteni, ha igazságosnak ta-
lálja; de a végrehajtás a folség jóváhagyása előtt nem történik meg. II
sz. 1. t. czikk. A folségsértésnek két neme van: egyszerű lázítás, és lázi-
tás a lázadásban való részvétellel. Az első osztályba tartozik minden lázítás
a kormány, törvény, vagy intézvény ellen. Ki ezen bünt elköveti, büne fo-
kozatához képe t 1 — 5 évi gályarabságra itéltetik; 2. czikk. Ki nemcsak
lázít, hanem egy vagy több embernek fegyvert, erősítvényt is ad, halállal
büntetetik. De a törvényszéknek szabadságában állót a szultán kegyébe
ajánlani, ki a halálos büntetést holtig tartó munkára változtathatja. 3. cz.
Ha e bün Konstantinápolyban követetik el, az igazságügyi tanács itéli el;
4. cz. ha pedig Konstantinápolyon kívül, a tartományi törvényszék. és a
vádlott a tanakkal együtt Konstantinápolyba küldetik, hol a pört az igaz-
ságügyi tanács megvizsgálja. III sz. 1. cz. Mivel az ember böcsülete és
jó hira oly drága mint élete, azért kötelessége azt a törvényhatóságnak
óltalmazni. Tilos a polgári vagy katonai tisztviselőnek valamely polgárt
megverni, vagy akármikép megsérteni. Ha utczán oly emberekkel talál-
koznak, kik czivakosznak s azzal a rendet zavarják, azokat a nélkül hogy
legkevésbbé bántanak, elfoghatják s megbüntetés végett az illető hatóság
elibe állíthatják. Azokat, kik e rendelt ellen vétnek, az igazságügyi tanács
itéli meg, ha Konstantinápolyban vannak, és 5 — 25 napi fogságra kárhoz-
tatja; ha pedig a vétek esekély, keményen megdorgálja. 2. cz. Ha a czi-
vakodás egy polgári vagy törvényszéki tag s egy katonai tisztviselő közt
van, az igazságügyi tanács a bíró, és a katonát, ha bünös, katonai törvény
szerint illető hatósága bünteti. 3. cz. Ha egy köz polgár a másikat megsérti,
a közonséges törvényszék, vagy ha katoná, katonai bíróság elibe állítat-
tik s a tett minőségihez képest dorgálás, vagy 5 — 15 napi fogsággal bü-
ntetetik. 4. cz. E nemü vétség a tartományokban az ujdnon felállított tör-
vényszék elibe vitetik, s az itélet végrehajtása a rendőrség főnökére bi-
zatik. 5. cz. A ki polgár ellen erőszakoskodik, a bün fokozatához ké-
pest 15 napi fogságtul három hónaposig büntetetik. 6. cz. Ha a vad ha-
mis, a rágalmozó 5 — 45 napi fogsággal büntetetik. — IV. sz. 1. cz.
Miután a fonsége esküvel fogadta, hogy alattvalói tulajdona jóvendőben
minden önkényes és erőszakos elidegenítés ellen biztosítva lesz, senki más
jóságát nem foglalhatja el, vagy tulajdonosát eladatására nem kényszerít-
heti. 2. cz. A ki más tulajdonát magaéva teszi, tartozik azt, ha még birto-
kában van, eredeti valóságában visszaadni, vagy ha nincs meg, értékét
megfizetni. Ha az ilyen tisztviselő, letéttetik; ha polgár, egy évi számkí-
vetéssel büntetetik. — V. sz. 1. cz. Minden köztisztviselőnek, legyen
bíró, kormányzói személy vagy katoná, tilos leend ajándékot elfogadni.
2. cz. Az ez ellen vétő az ajándék elvételével, s le-és lejebb tétellel bü-
ntetettvén kormányhivatalt többé nem viselhet és három évre gályára kül-
detik. 3. cz. Ki, pedig a nélkül hogy tisztviselő volna, igaztalanúság elkö-
vetése fejében ajándékot vesz el, három évi gályarabságra itéltetik s
kormányhivatalba sohasem léphet. 4. cz. Ki mást meg akar vesztegetni, ha-
sonló büntetés éri. 5. cz. Ha az ajándék fenyegetéssel esikartatik ki, és az
ajándékozó jelentést tesz a hatóságnál, az ajándékot visszakapja; ha pe-
dig jelentést nem tesz, egy évre száműzetik. 6. cz. A hivatalos, szokás-
ban levő ajándékot, mely nem titkon történik, a tisztviselő csak a fonsége
engedelmével fogadhatja el. 7. cz. A szokásban levő alkalmi ajándék, mint
a házasságnál s a t. más különös rendelt alá tartozik. — VI. sz. Azon
tisztviselő, legyen bármi rangu, ki zsarolást követ el, nyilvánosan itél-
tetik meg, a zsarolt öszveget visszaadandja, letéttetik, és 3 évi gályarab-
sággal büntetetik. VII. sz. 1. cz. A kincstári tisztviselők, úgy a beve-
vő, mint a fizető, előjáróknak minden hónapban számot adnak, ezenkívül
könyveiket évenként az e czélbul felállított számvevői hatóságnak,
megvizsgálás végett bemutatják, vagy az igazságügyi tanács elibe terjesz-
tik, mellynek a bevételről és kiadásról felelősek. Ha család jó világos-
ságra, a bünösök visszaadandják a magokhoz rántott öszveget, és tol-
vajság büntetése alá esnek. 2. cz. Ha tisztviselő a közpénzzel visszaél, azt
rendeltetésire nem fordítja, vagy az e részben elibe irt szabályzatot meg
nem tartja, a kincstárt kármentesíteni, s a kihágásrul felelni tartozik. 3. cz.
Mivel minden tisztviselő felelős alárendelteinek szolgálati tetteiről, a
tisztviselők kinevezetésénél kedvezés nem leend. 4. cz. Mivel az igazság-
ügyi tanács, nem az levén csupán hivatala, hogy a tisztviselőket a család-
ért büntesse, minden törvény óltalmazója, tehát minden ulema, miníster,
szóval minden köztisztviselő felelősséggel tartozik e törvényszéknek, és
büntetés alá esik, ha szolgálati hanyagságról vádoltatván magát nem iga-

zolhatja; a' birák többsége ítéli meg őket, mi után lemondani tartoznak. VIII. sz. A' törvényszéki, katonai, vagy kincstári tisztviselők, ha a' tartományba kiküldetnek, egymást kölcsönösen gyámolítani tartoznak, a' nélkül hogy elsősegők vagy hatáskörük felett vitatkoznának. IX. sz. 1. cz. Bár az ő főségitől adott alkotmány mindenkinek, rang-és valláskülönbség nélkül, tulajdona szabad élvezését biztosítja, mégis minden polgár vagyonaéhoz aránylag; tartozik fizetni a' törvény által meghatározott adót, s a' fizetni nem akarók ellen testi büntetés használatik. 2. cz. Ha valamely tisztviselőt a' kormány idéz és meg nem jelenik, nem tudván jó okát adni meg nem jelenésének, 10 — 14 napi fogsággal büntetetik. 3. cz. A' ki valamely rendőri tisztviselőnek hivatalos eljárásában ellenszegül, és mint olyanra puskát fog, ha ez tartományban történt, vason Konstantinápolyba küldetik, és két évi gályarabságra ítéltetik, három évesre, ha a' puskát elsült és kárt nem okozott; öt évesre, és a' gyógyítási költség megfizetésére; ha a' lövés vagy vágó fegyver sebet ejtett; az Iső sz. 1. cz. értelmében, ha halál történt. X. sz. 1. cz. A' ki polgárra puskát fog, egy évi gályarabságra ítéltetik; kettőre ha lövés esett és kárt nem tett; háromra s az orvosi költség megfizetésére, ha sebet ejtett. 2. Ha a' megsebesített a' sebben meghal, halál a' sebesítő büntetése. XI. sz. 1. cz. Az utonállók ha gyilkosságot nem követtek el, hét évi rabmunkára ítéltetnek. 2. cz. Ha gyanu van rájuk, hogy gyilkosságot követtek el, de elegendő bizonyosság nincs, 12 évi munkára ítéltetnek. 3. cz. Ha a' gyilkosságot bebizonyíthatni, halálra. — XII. sz. 1. cz. Bár ő fősége alattvalói a' törvény előtt mindnyájan egyenlők, mégis főlebbvalójának hivatalos dologban mindenki engedelmeskedni tartozik, és senki azon dologba nem avatkozhatik, melly őt nem illeti. Ki ezen rendelményt meg nem tartja, kemény dorgálást kap. 2. cz. Ítélet előtt egy polgár sem büntetethetik. — XIII. sz. Mindazon tisztviselő, ki a' három osztály közül vagy egyik vagy másikhoz tartozik, ha köréből kihág, a' törvény értelmében büntetetik. — Vég szó. E' rendeletek a' birodalom minden alattvalóira kiterjesztetnek. Végrehajtatásuk nemcsak a' tisztviselőkre bízatik, hanem minden polgár felügyelése alatt áll. Megnemtartás, vagy végre-nemhajtás esetében joga van mindenkinek jelentést tenni a' kormánynál és kívánni, hogy igazság szolgáljassék. Az igazságügyi tanács záradékokat adand, ha szükségesség lesz, ezen törvénykönyvhez s rendeletei törvény-erővel bírandnak. — Hat t i s h e r i f. Ez császári tudomásunkra jutott. E' jelen, bölcseséggel és elővigyázattal kidolgozott büntető-törvénykönyvet elfogadtuk s jóváhagytuk. Midőn a' mi és minden tisztviselő ünnepélyes esküje után a' rendfentartása és ezen törvény minden záradékának végrehajtása mindenkinek szent kötelessége, azért tudja magát mindenki mihez tartani. Ezen törvény eredetije az igazságügyi tanácsnak a' törvény hatalmas őtalmazójának vigyázata alatt van, és nyomott példányokban a' birodalom minden törvényszékéhez elküldetett, hogy róla nézeteiket közöljék, s ha szükség, azokat figyelembe vesszük. E' parancs azonnal végrehajtatik. Ha a' körülmények úgy kívánják, ezen törvénykönyvhez záradékok adandak. —

Konstantinápoly, maj. 13. Ahmed Fevzi kapudán b. elpártolta őta keleten semmi nem ébresztett olyan nagy figyelmet mint Halil b. letételése. Már az apr. 18kán el volt végezve s a' szultántól aláírva, de olly titokban tudák tartani, hogy Halil nagy összeköttetése daczára, még csak nem is sejtette. Midőn egyszer szokás szerint egyszerű bejelentés utána szultánhoz akarna menni, a' főudvarmester ezt mondá neki: ő felsége hivatali fogja a' se-raskirt, ha látni akarja. (A' padishah 14 nap óta felség czimet vett föl, s mindenüve úgy írja magát.) Halil boszankodott, de a' csapást nem várta. Másnap miniseri tanácsba ment s midőn száz ifjú kiképzetés végett Parisba, Londonba, Bécsbe küldetése jött szóba, Halil ellenmondott, mire Khosrev nyersen válaszolá: „Halil, a' hol lehet ellenmond, de ha okát kérdik tőle, sohanem tudja, miért“ Ez heves vitára nyujtott alkalmat, míg végre Khosrev nyugalmasan fölkelte mondván: „Halil b. a' szultán sógora, hazaáruló. én bebizonyítandom.“ Hogy Halil M. Alival összeköttetésben állt volna, kevés hitelt talált minden forrongásban van, a' sok tiszt-letétel vagy a' birodalom végvonaglását vagy pedig ifjú erejét mutatja. Csak a' keleti kérdésnek szakadna vége hamar, mert e' miatt a' portának legjobb akarata is hajótörést szenved. — M. Ali majd egészen megböszült. Dühösen pattog a' porta s hatalmak ellen, s gunyosan vágja lábbaik elibe a' keztyüt, mellyet senki sem mer fölvenni. Egyiptusban és Szyriában minden mecsetben a' hit védelmére és az európai „keresztyén kutyák“ elleni harcra szólógnatják a' hívőket. A' főlészólitás végén előszámlálja Ali szárazföldi és tengeri erejét, segedforrásait, pénztét, tőkét s a' t. Miből aztán következik, hogy ő hatalmasabb mint Európa, és ha csakugyan ütközetre kerül a' dolog, ő lesz a' győztes. Már aztán hiszik é azon jamborok e' szavakat, kikhez intéztettek, vagy nem, — lelkők rajta. —

(A' damaskusi zsidók folyamodása M. Alihoz.) A' damaskusi zsidók folyamodása M. Alihoz köv. hangzik: „Izrael népének nincs fejedelme, nincs országa; dicsőségét a' hosszú idő eltemette, nemzetiségét kioltotta. A' vallás, főség! uralkodik a' lélekisméretet, de azért nem választja el a' nemzeteket egymástól. A' damaskusi zsidók Ön gyermekei, mert isten Ön kormányára bízta. Őket a' gonoszság rágalmazza, a' kegyetlenség elnyomja, és kihez folyamodnának ő igazságért mint törvényszerű őrökhöz? M. Ali neve az egész világon hangzik, mert egyik kezében a' dicsőséget, másikban az igazságot tartja. A' damaskusi zsidókat rettenetes bűnről vádolják, olly bűnről melly a' józan okossággal, vallásos elveikkel, az igazsággal és még inkább a' történettel ellenkezik. A' zsidók voltak elsők, kiknek isten megiltá a' vér-használat; elsők, kik isten oltáráról száműzék az embert. Izrael népe ugyan szerencsétlen, de jelleme a' nyomorban bámu-

latos lón, és olly emberek, mint főség, kiket isten lángésszel áldott meg, szánakoznak rajta, de nem utálják meg. Miért vádolják őket? Egy ember meggyilkolásaért és véreinek a' kovásztalan kenyérhez való használatáért. Az utóbbi szokás több mint négy ezer év óta áll. Négyezer év óta vizsgálják a' világ minden tudósi a' zsidók vallásos szertartását; és olly istentelenség maradt volna felfödözten? Gyalázat arra, ki azt gondolhatja! A' zsidók, főség, megtartoztatják magokat vértől, és vallásuk e' parancsát szinte tulságig viszik. Kifolyatják az állatbul a' vért, és minden lehetőt megtesznek, hogy a' hustól e' folyóságot eltávoztassák, mielőtt azt megennék. Megegyeztethető e' aztán józan okossággal, hogy egy embert föláldoznak és vért használnak? Ez világos hazugság; de egy igen hatalmas ember régi ellenséges indulata Szyriában, minden hitsorsosunk ellen hitelt szerez e' tévelygésnek. Azért, főség, azon ország legbeesületes emberei kintpadra jutnak, ostromoztatnak; eddigelé nem ismért gyötrelmet éri a' szerencsétlen nemzetséget, és illy szerekkel akarják vallomásrabirni. Val, hogy a' nagy fájdalom hamis vallomást csikart ki néhánybul, mert sok ember van, ki bátran szemibe néz a' halálnak, de kevés olyan, ki a' kínzást kiállja, és a' kínzás Damaskusban nagyobb, mint valaha volt a' világon. Már mint tudva van, több zsidó bűnösnek vallá magát és ártatlansága később világosságra jött. Több mint száz gyermek éhség által elveszett a' tömlőzben, mert így szolgáltatják ki Ön népének Damaskusban az igazságot. Több ízben hallók, hogy főség sok levelet kapott, nem damaskusi zsidóktól, hanem böcsületes keresztyénektől, kiknek öntudatjokat sérti e' nagy kegyetlenség. Az említett levelek a' zsidókat ártatlanoknak, és főség ed ministereit igazságtalanoknak mondják. Az ausztriai és dán consul szinte kapott olly tartalmu levelet. De mi mellőzendjük a' hitsorsosaink birtokában levő részvevő leveleket, mi főségedtől nem kegyelmet kérünk hitsorsosainknak — de igazságot kívánunk. Isten egyedül Önnek adá e' szerencsétlen nép fölötti hatalmat, egyedül Önnek van joga a' felett uralkodni. Hozassa Ön, főség, őket maga elibe, hallgassa ki és büntesse ha bűnösök, vagy ha ártatlanok, hirdettesse ki ártatlanságukat. Most egy régi vallás bemocskoltatása van munkában, és mint látszik, isten Ön számára nagyobb dicsőséget tartott fen, t. i. hogy egy elnyomatott nemzet szabadítója legyen.

Svédország.

Stockholm, maj. 12. A' dolog vége felé közelg ugyan, de azért az még nincs olyan közel. Hans Jansson maj. 6kán három hétre elutazott, miből gyaníthatni, hogy addig semmi nevezetes nem történt. Kevéssel elutazta előtt nemcsak a' király évdijáról beszélt, hanem az országos kiadásokról is, még pedig úgy, mint arról csak Norvégiában szokás beszélni. Beszéde megújítása volt azon javaslatnak, miszerint az adónak csak felét ajánlják meg, hogy a' kormányt a' Rendek minél előbbi összehívására bírassák. Híre és befolyása sok irigyet szerzett neki, kik nyilván megámadni ugyan nem merték, hanem távollétiben léptek föl ellene, de keményen visszaigazították, mivel őt a' paraszt rend többsége mint érdemes vezért becsüli. Petre a' polgári rend ülésiben másképp kívánja rendeztetni a' katonaságot, mivel azzal, úgy mint most van, nézete szerint semmit nem tehet Svédország azon egy ellenség ellen, mellytől fél s e' tekintetben csak az országot körülövedző védelmi rendszer lehet hasznos. Szinte kikelt a' sorhajók tartatása ellen is. Ez a' nemességnek igen érdekébe vág, mivel majd minden katonai tisztséget egyedül az bir. Ez alkalommal azt meg kell Önnek említenem, hogy valahányszor a' négy rend vegyes ülést tart, mindig az ellenzés győz.

Hollandia.

Alsórajna, maj. 25. A' vita a' kormány és nép közt mindinkább növekszik. Haagában néhány kamrai tagot, mivel a' költségvetés ellen szavaztak, éjizenével tisztelték meg. Ha ez Haagában is így van, könnyen gondolhatni, mint lehet Frieslandban. — Amsterdamban a' damaskusi zsidók követségét várják, melly a' más városi főabbikat már meglátogatta. Onnan a' követség Londonba menend.

Olaszország.

Olasz határ, maj. 28. Palermoiban nem olly nagy elragadtatással fogadják a' nápolyi királyt. Titkon Szciziliában még egyre az elégtelenség lelke uralkodik, melly minden örömet elfojt. A' capuai hg. ki Maltába akart menni, Palmerston l. szavára, miszerint az nagyon szembeötölő lenne, s ellenségeinek ragalmazásra okot adna, megváltoztatta szándokát, kijelentvén hogy ő azt csak gazdasági tekintetből akarta tenni, különösen ellenmondott a' hg. az ő nevében kibocsátott felszólításnak. — Mint beszélnek, Franciaország nagy befolyással van a' nápolyi kormányra s befolyását a' szabadszellemeü intézvények javára használja; sőt római levelek szerint a' királyt már alkotmányadásra s a' képviselői rendsz. bevitelére is rábírják. — Rebesgetik, hogy a' rom. kormány a' katonaság száma kevesbitésén dolgozik s már a' terv is be van adva, de még köztudomásra nem jutott. Azonban mint hallani, a' pattantyus testet kiegészítik, melly Piemontbul bizonyos számú álgut kapott. A' pápai várakba is szállitnak álgutakat s a' tengeri erő viszszaállitására is ki van a' parancs adva, melly több apró hadihajóból álland.

Gabonaár: Pest, jun. 16dikán: Tiszta buza: 225, 210; 185; — Kétszeres —, 175, 170; — Roza 165, 160, —, —; Árpa —, 115, 110, —; Zab 100, 95, —, —; Köles —, —, —; — Köles-kása —, 260, —, — Kukoricza 156, 154, 150; — pesti m. v. garas.

Pénzkelet: Bécs jun. 14kén: 5pctes statuskötelezvény: 108³/₄ — 4pctes: 101¹⁵/₁₆; — 3pctes 82; 1839ki kölesön: 311¹/₄; Eszterházy sorsjegy: 46 — 47; Cs. arany agio: 103¹/₄.

Vasutrésvény: éjszaki: 111¹/₄; majlandi: 121¹/₄; győri: 110¹/₄.
Dunavizállítás: jun. 16kán délben: 9' 1" 0" a' zerus felé.

Szerkeszti Helmezy. — Nyomatja Trattner-Károlyi, uri-utca 612.